

ΒΙΟΣ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΩΤΟΥ

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι οι Άγιοι της Εκκλησίας μας αποτελούν σπουδαία πρότυπα για τον κόσμο, ο οποίος «ὄλος ἐν πονηρῷ κεῖται». Ιδίως σε εποχές, όπου καταργείται κάθε κύρος και αξία και σφυροκοπούνται αδιάκοπα και με κάθε είδους πνευματικής βίας οι Χριστιανοί και ιδιαιτέρως η νεολαία μας, έτσι ώστε να συμπορεύονται με το ρεύμα του κόσμου. Σε τέτοιες εποχές ο βίος του δεκαπεντάχρονου Αγίου Νεομάρτυρα Ιωάννου του εκ Μονεμβασίας είναι πράγματι ένα δυνατό, σπουδαίο και φωτεινό πρότυπο προς μίμηση και ενθάρρυνση για τους νέους μας στον πνευματικό τους αγώνα. «Παράδειγμα υπομονής για όλους τους Ορθόδοξους Χριστιανούς», γράφει για τον Άγιο νεομάρτυρα Ιωάννη, ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης, ο οποίος συμπεριέλαβε το Μαρτύριο του Αγίου, μόλις 20 χρόνια μετά την ένδοξη κοίμησή του, στο «Νέο Μαρτυρολόγιο». Είναι επιτακτική η ανάγκη να προβάλλονται νεομάρτυρες, όπως ο Ιωάννης, για να αποτελούν το παράδειγμα της σταθερότητας για τους νέους μας για τα Όσια και τα Ιερά της Πίστης και της Πατρίδας μας, αγαθά για τα οποία πότισαν την Ελληνική γη με το τίμιο και αγνό αίμα τους, ήρωες της Πίστης μας.

Το Μαρτύριο του Αγίου και την Ιερή Ακολουθία του συνέγραψε ο χρηματίσας Αρχιδιάκονος του τελευταίου Μητροπολίτη Μονεμβασίας και Καλαμάτας και Εθνομάρτυρα Χρυσανθου Παγώνη, Πανάρετος Αγγελόπουλος από τα Λαγκάδια Γορτυνίας, μέλος της Φιλικής Εταιρείας, ο οποίος διετέλεσε Ηγούμενος σε δύο Ιερές ιστορικές Μονές της Καλαμάτας. Στην Ιερά Μονή Προφήτη Ηλία (1827 – 1834) και στην Ιερά Μονή Βαλανιδιάς (1834 – 1856), οπότε δολοφονήθηκε ενώ επέστρεφε στο μοναστήρι. Την προαναφερθείσα ιερή Ακολουθία «θεώρησε» ο Επίσκοπος Ανδρουσής Ιωσήφ το 1820, και «ἐξεδόθη ἐπιμελεία τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Γαρδικίου ἐν Καλάμαις, ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Ἰω. Πολυμενάκη 1893».

Ο Άγιος του Θεού νεομάρτυς Ιωάννης γεννήθηκε στη μικρή πόλη Γούβες της Μονεμβασίας και ήταν μοναχοπαίδι. Ο πατέρας του Δημήτριος ήταν ιερέας και καταγόταν από το χωριό Γεράκι, όπου ήταν τότε η έδρα της Επισκοπής Έλους της Ιεράς Μητρόπολης Μονεμβασίας και Καλαμάτας. Χειροτονήθηκε ιερέας από τον Επίσκοπο Έλους Κύριλλο (1755 – 1769) και τοποθετήθηκε Εφημέριος της Ενορίας του Αγίου Ιωάννη του Χρυσοστόμου Γουβών της Μονεμβασίας, τόπου καταγωγής της Πρεσβυτέρας του και μητέρας του Αγίου.

Ο μικρός Ιωάννης ήταν, όπως αναφέρει ο βιογράφος του, «πεπαιδευμένος τα ιερά γράμματα». Ο πατέρας του, ιερέας Δημήτριος, τον δίδασκε καθημερινά από τα ιερά βιβλία της Εκκλησίας μας και έτσι ο μικρός Ιωάννης απέκτησε πίστη δυνατή και θέληση ισχυρή, μιμούμενος τις μορφές των μεγάλων Αγίων και Οσίων της Εκκλησίας μας. Διατηρούσε δε πάντα στην καρδιά του τη συνείδηση ότι είναι γιος ιερέα και αυτός ήταν ο λόγος για την καθ' όλα προσεκτική ζωή του.

Το 1770, όταν άρχισαν τα «Ορλωφικά», εξαπολύθηκαν από την «Υψηλή Πύλη» στην Πελοπόννησο 60.000 Αλβανοί με σκοπό να λεηλατήσουν και να κατασφάξουν τους Πελοποννησίους. Πάνω από 20.000 κάτοικοι πουλήθηκαν ως σκλάβοι. Οι περισσότεροι από τους εναπομείναντες σφαγιάστηκαν. «Η χερσόνησος ηρημώθη κατοίκων» γράφει ο ιστορικός

Όταν γύρισαν από το τζαμί, ο μεν Άγιος γεμάτος πληγές και αίματα, ο δε Αγαρηνός πολύ θυμωμένος και ντροπιασμένος από την ήττα του αναζητούσε αφορμή για να εκδικηθεί τον Άγιο. Και η αφορμή δόθηκε. Έφτασε η ευλογημένη νηστεία της Υπεραγίας Θεοτόκου για τη γιορτή της τον Δεκαπενταύγουστο. Ο Αγαρηνός, όπως και άλλοι ασεβείς διώκτες του Χριστού, επέμενε και πίεζε τον Άγιο να «χαλάσει» τη νηστεία και να αρτυθεί. Δεν του έδινε φαγητό παρά μόνο αρτύσιμο. Βλέποντας ότι ο Άγιος περιφρονούσε τα ελκυστικά εδέσματα τα οποία του προσέφερε, έκλεισε τον Ιωάννη στο στάβλο μαζί με τα άλογα, τον κρέμασε από ένα δοκό και συχνά έβαζε φωτιά σε άχυρα κάτω από τα πόδια του Αγίου, ώστε αυτός να ζαλίζεται από τον καπνό και έτσι, μέσω της δυσκολίας στην αναπνοή, η ταλαιπωρία του να είναι μεγαλύτερη και διά της βίας να αποσπάσει τη συγκατάθεσή του στα φληναφήματά του. Καθ' όλο το διάστημα της ιεράς νηστείας ο Ιωάννης υπέμεινε το μαρτύριο αυτό, καθώς και την πείνα και τον ξυλοδαρμό. Ο μεγαλύτερος όμως πειρασμός τον οποίο υπέμεινε ο Άγιος ήταν η αντίδραση της μητέρας του. Πολλές φορές ο Αγαρηνός τον βασάνιζε μπροστά στα μάτια της. Ποια μητέρα αντέχει να βλέπει τον αργό και βασανιστικό θάνατο του παιδιού της; Βλέποντας λοιπόν την άκαρδη και ανάλγητη συμπεριφορά του Τούρκου προς το γιο της, τα φρικτά βασανιστήρια τα οποία καθημερινώς υπέμενε ο Άγιος, το αίμα το οποίο έρρεε από τις πληγές του, λύγισε και εκλιπαρούσε θερμά το παιδί της να υποχωρήσει και να φάει. Ισχυριζόταν πως αυτό δε θα λογιστεί ως δική του αμαρτία, αφού δεν θα καταλύσει τη νηστεία εκουσίως, αλλά κάτω από πίεση. Ο Ιωάννης παρέμεινε ανεπηρέαστος στα λόγια της μητέρας του. Αντιθέτως δε, την ενθάρρυνε και την ενδυνάμωνε λέγοντας: «Διά τι κάμνεις έτσι μητέρα μου; Διά ποια αιτία κλαίεις; Διά τι δεν μιμείσαι κι εσύ τον Πατριάρχη Αβραάμ, ο οποίος διά την αγάπην του πλάστου του ηθέλησε να θυσιάσει τον μονογενή του υιόν, μόνον κλαίεις, και θρηνείς διά λόγου μου; Εγώ είμαι παπά υιός και πρέπει να φυλάττω καλύτερα από τους υιούς των λαϊκών τους νόμους και τα έθιμα της αγίας μας Εκκλησίας, διά τι όταν τα μικρά δεν φυλάττομεν, πώς ημπορούμεν να φυλάξωμεν τα μεγάλα;»

Δύο μήνες υπέφερε ο Άγιος νεομάρτυς Ιωάννης τα βασανιστήρια του τυράννου. Βλέποντας ότι δεν είχε άλλες αντοχές και αισθανόμενος το τέλος της επίγειας ζωής του εξέφρασε στη μητέρα του την τελευταία του επιθυμία. Παρακάλεσε λοιπόν τη μητέρα του να ενταφιάσει το σώμα του και να παραμείνει στη Λάρισα μέχρι τη στιγμή της εκταφής, για να παραλάβει τα οστά του και να τα μεταφέρει στην ιδιαίτερη πατρίδα τους, τα Γουβιά της Μονεμβασίας.

Καθώς δεν είχε άλλο τρόπο να βασανίσει τον Άγιο Ιωάννη, ο Τούρκος αφέντης του, θυμωμένος και απογοητευμένος από την άρνηση του και την «απειθή» συμπεριφορά του προς αυτόν, μαχαίρωσε τον Άγιο κοντά στην καρδιά, ο οποίος παρέδωσε την ψυχή του μετά από δύο μέρες στα χέρια του Θεού, σε ηλικία 15 ετών. Ήταν 21 Οκτωβρίου του έτους 1773. Μετά το μαρτυρικό τέλος του Αγίου ο άπιστος και ασεβής Αγαρηνός έριξε το καταπληγωμένο σώμα του μακριά από το σπίτι του για να καταφαγωθεί από σκυλιά και άγρια ζώα. Ομοίως, έδιωξε από το σπίτι του με περιφρόνηση και αναλγησία τη γηραιά μητέρα του Αγίου. Εκείνη κρατούσε στα χέρια της το τιμημένο Λείψανο του Μάρτυρος γιου της, αγκαλιάζοντάς και καταφιλώντας αυτό με στοργή, κλαίγοντας για τους πόνους και τις πληγές που αυτός είχε υπομείνει με θάρρος και ανδρεία. Έμεινε φύλακας και προστάτιδα του σκηνώματός του. Ο πόνος, η εξάντληση και το γήρας δεν της επέτρεπαν να το ενταφιάσει. Παρέμενε δίπλα του μη γνωρίζοντας πού να πάει

της Επισκοπής Έλους, όπου θεράπευσε το παράλυτο χέρι μιας γυναίκας. Ο Μητροπολίτης άφησε μέρος των ιερών Λειψάνων στη Μονεμβασία. Τα υπόλοιπα τα μετέφερε στην Καλαμάτα. Η οικογένεια Παγώνη δώρισε τα ιερά Λείψανα και τη χειρόγραφη ιερά Ακολουθία του Αγίου στην Ιερά Μονή του Γαρδικίου. Με την πάροδο του χρόνου η Μονή αυτή ερημώθηκε και για αυτό τα ιερά Λείψανα περιήλθαν στην ιστορική Ιερά Μονή του Βουλκάνου, στην οποία φυλάσσονται, σα διαμάντια σε ασημένια λειψανοθήκη, δύο μεγάλα τεμάχια από τα χέρια του Αγίου. Αναδίδουν μύρο και επιτελούν θαύματα στους πιστούς που προσέρχονται.

Με τα ιερά Λείψανα του Αγίου, ο νυν Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος (Θέμελης) τελεί κατά κόρον τα εγκαίνια Ιερών Ναών της Ιεράς Μητρόπολης Μεσσηνίας. Για αυτό και αναφωνούν με ευλάβεια και ιερή συγκίνηση το χριστεπώνυμο πλήρωμα της Ιεράς Μητρόπολης Μεσσηνίας, μαζί με τους πατέρες της Ιεράς Μονής του Βουλκάνου: «Καλαμάτα ή λαμπρά, χαίρει καί τέρεται φαιδρῶς, τῶν Λειψάνων τῶν σεπτῶν, λάρνακα θείαν σου στέρρε, κατηξιῶθην βαστάζειν καί περιπτύσσειν, λαός δέ τοῦ Χριστοῦ, σοῦ τήν μνήμην τιμᾶ, ἐνθέρμως σοί βοᾶ ἀξιάγαστε. Ἀγαρηνῶν διασῶσον τοῦ βάρους καί τόν κλοιόν κατασύντριψον, τῆς τούτων βλάβης καί τῆς κακίας, ἀνωτέρους ἀνάδειξον. (Κάθισμα γ' Στιχολογίας, ἦχος δ'. Κατεπλάγη Ἰωσήφ).